

Informace o obsahu zahraničních vojen. odborných časopisů

Obsah 10. čísla polského vojenského odborného časopisu „Myśl wojskowa“ 1953

Toto číslo je slavnostní. Celý jeho obsah je zaměřen k 10. výročí založení polské armády (12. 10. 1942).

Obsáhlý úvodník analyzuje situaci, za jaké byla vytvářena polská lidová armáda, která bojovala po boku se Sovětskou armádou proti německým fašistickým vetřelcům. Podává přehled poválečného rozvoje ozbrojených sil Polské lidové republiky a vypočítává faktory, které jsou zdrojem síly lidové polské armády.

Také druhý článek se zabývá rozborem zdrojů síly polské lidové armády. Další články se zaměřují k bojové

činnosti polské lidové armády za Veliké vlastenecké války SSSR. Zvláštní články jsou věnovány bojové činnosti polského dělostřelectva, letectva, tankového a mechanizovaného vojska a spojovacího vojska.

Nakonec číslo obsahuje stati vojensko-historické, a to: »Bitva u Lenina«, »Varšavská operace 1. polské armády« a »Účast 2. polské armády v berlínské operaci«.

Toto číslo je cennou pomůckou pro každého, kdo se chce poučit o vzniku a vývoji polské lidové armády.

Obsah 4. čísla bulharského vojenského odborného časopisu „Vojenna mysl“

V úvodníku 4. čísla bulharské Vojenské mysli jsou otištěny telegramy předsedy rady ministrů bulharské lidové demokratické republiky s. Červenкова a Ústředního výboru Komunistické strany Bulharska, zasláné s. Zápotockému a ÚV KSČ k úmrtí našeho prvního dělnického presidenta s. Klementa Gottwalda.

Plukovník V. Palin v článku »Zvláštnosti boje pěší divise v horském terénu za ovládnutí přechodů« pojednává o charakteristických rysech této formy útočného boje. Hlavní myšlenky článku jsou tyto: Bojová činnost v horách se soustřeďuje na boj o komunikace, které zpravidla procházejí průsmyky. Ovládnutí průsmyků má mimořádný význam pro dosažení úspěchu v boji v horském terénu. Ovládnutí přechodů je podmíněno dobytím klíčových výšin nepřátelské obrany horského přechodu.

Hlavní úder se vede nejdostupnějším terénem, kde procházejí komunikace vedoucí do boků a do týlu nepřátelské sestavy. Vede-li přechod terénem umožňujícím součinnost zbraní, vede se hlavní úder tímto směrem. Někdy naopak bude výhodnější vést hlavní úder těžko dostupným terénem, kde může pěchota dosáhnout značných úspěchů. Nejúčinnějším manévrem je obejít nebo obchvat nepřátelských postavení, kombi-

nované s čelním úderem, jejich obklíčení a zničení.

Největších úspěchů dosahují malé jednotky, četa, rota, prapor a zvláštní skupiny samopalníků, které snadněji proniknou mezerami v nepřátelské sestavě nebo slabě bráněnými místy do boků a do týlu, odkud s překvapením útočí na nepřítele v součinnosti s jednotkami útočícími čelně.

Pěší prapor může útočit v pásmu 1 až 3 km, pěší pluk 2 až 5 km, pěší divise 5 až 20 km širokém. Hloubka úkolu se řídí hlavně rázerní nepřátelské obrany a terénu. Když obrana není hluboká, bývá bližším úkolem divisi průlom celé hloubky nepřátelské obrany a ovládnutí odlehklých svahů; dalším úkolem může být ovládnutí nepřátelského obranného postavení na odlehklém svahu přechodu. Když je postavení nepřátelských divisních záloh na hřebenech výšin a hlavní obranné postavení probíhá před horským přechodem na jeho úpatí, bývá bližším úkolem divise průlom postavení plukovních záloh, dalším úkolem průlom postavení divisních záloh a ovládnutí odlehklých svahů. Hloubka úkolů jednotek provádějících obchvat nebo obejítí řídí se vzdáleností obcházeného objektu. K splnění těchto úkolů je třeba několika hodin až několik dní, jak uvádí autor článku.

Organisace součinnosti je nejdůleži-

tějším předpokladem úspěchu bojové činnosti v horách. Hlavní pozornost nutno věnovat organizaci součinnosti čelně útočících jednotek s jednotkami nebo útvary provádějícími obejití nepřitele.

Důležité je včasné zajištění dobytých výšin ovládajících přechody, protože se nepřítel po jejich ztrátě bude snažit protiútokem záloh opět se jich zmocnit.

Předpoklady úspěchu za útoku jsou podle autora tyto:

- současný úder na několika směrech při soustředění převahy sil a prostředků ve směru hlavního úderu. Jednotky útočící na jednotlivých směrech je nutno vybavit prostředky tak, aby byly schopny vést samostatně boj;
- neustálé zesilování úderu v hloubce;
- zabezpečení rychlého tempa útoku;
- provedení obchvatů a obejití a jejich dovedná kombinace s čelním úderem;
- přesná organizace součinnosti, zvláště s obchvacujícími a obcházejícími jednotkami;
- důkladná organizace bojového zabezpečení, hlavně průzkumu, který se vede do větší hloubky než za útoku v normálním terénu;
- cílevědomé uskupení počáteční sestavy;
- správná volba směru hlavního úderu.

V závěru článku vyzývá autor k důkladnějšímu studiu otázek vedení všech druhů boje v horském a zalesněném terénu.

Zajímavou tematiku řeší podplukovník M. Getovski v článku „Přemísťování dělostřelectva v útočném boji“. Zavrhuje šablonoitou zásadu, která se velmi často objevuje i u nás, jako by se třetina dělostřelectva stále přemísťovala, zatím co dvě třetiny vedou palbu. Přemísťování dělostřelectva musí být v souladu s rozhodnutím velitele, s plánem vedení útočného boje a s úkoly, které dělostřelectvo plní, dále musí být naplánováno se zřetelem na komunikace, které jsou pro přemísťování přiděleny, a konečně se musí přihlížet k dopravním prostředkům dělostřelectva. Všechny ostatní podmínky se musí přizpůsobit hlavní podmínce, t. j. úkolům dělostřelectva za boje v hloubce nepřátelské obrany.

Doprovodné dělostřelectvo se přemísťuje v prvním pořadí po četách za pěchotou, kterou podporuje, skoky na vzdálenost 500 až 1000 metrů. Přemísťovat se začne po provedení zteče předního okraje, kdy tato děla ještě podpo-

rují pěchotu, aby byla zkrácena na minimum doba, po kterou se musí pěchota pracovat bez přímé dělostřelecké podpory, protože dělostřelectvo přenáší palbu do hloubky.

Přemísťování plukovních dělostřeleckých skupin se provádí po bateriích po prolomení hlavního obranného postavení tak, aby tyto skupiny mohly vést palby na účinný dostřel. Při tom nutno uvážit ráz nepřátelské obrany, prostory nových palebných postavení, dobu potřebnou ke zrušení palebných postavení a k zaujetí nové bojové sestavy a dopravní rychlost dělostřelectva v PDS.

Autor uvádí tyto potřebné časy: na zrušení úvodních palebných postavení 20 až 30 minut, na zaujetí nové bojové sestavy a na přípravu k palbě 30 minut; k těmto časům nutno pak připočítat dobu potřebnou k přesunu. Na stupni PDS i DDS je třeba od zrušení palebných postavení do zahájení palby z nových palebných postavení kolem 1,5 hodiny.

Abyste přemísťování nemusilo začít v době, kdy se bojuje o nejsilnější vybudovanou a obsazenou část pásma obrany, nutno zaujmout palebné postavení PDS na 1 až 2 km, DDS 2 až 3 km, SDS a ADS na 3 až 4 km od předního okraje nepřátelské obrany.

DDS zesilují palbu PDS, zabezpečují zasazení divisního druhého sledu, odrážejí nepřátelský protiútok a podporují boj o postavení divisních záloh. Z toho vyplývá i doba zahájení jejich přemísťování. Přemísťují se po oddílech, část ihned za PDS. Prostory nových palebných postavení jsou mezi postavením divisních a plukovních záloh. Další přemístění se provede po průlomu postavení divisních záloh, aby mohly účinně podporovat boj o pásmo sborových záloh.

Přemísťování SDS a ADS vyplývá z jejich hlavních úkolů, t. j. ze zabezpečení zasazení druhých sledů, z odrážení nepřátelských protiútoků, z boje s nepřátelským dělostřelectvem, z podpory boje o pásmo sborových záloh. Při tom nutno přihlížet k úkolům, které plní jednotky prvního sledu, zda se už přemísťují PDS a DDS a zda nepřátelské baterie změnily svá palebná postavení.

Pro naplánování přemísťování dělostřelectva není a nemůže být žádné šablony. K řešení tohoto úkolu nutno přistupovat tvůrčím způsobem podle konkrétní situace s hlediska úkolů, které má dělostřelectvo plnit.

V části o cizích armádách píše plukovník Zinovjev o intenzivních přípravách jugoslávské armády k agresí na Balkáně. Čím dále tím více se

dostává titovská Jugoslavie do područí západních imperialistů, což se odráží i na jugoslávské armádě, organizované a vychovávané podle pokynů washingtonských mocipánů.

78,6% státního rozpočtu je věnováno, úplně podle amerických receptů, na válečné potřeby. V zemi se buduje jenom válečný průmysl, objekty strategického významu, letiště pro trykové letouny, strategické základny atd. V Jugoslavii pracuje celkem 60 továren pro válečné účely a produkce válečného průmyslu se zvýšila za posledních pět let sedmkrát.

Současné titovci provádějí intenzivní bojovou přípravu své armády, která je kontrolována americkou misí, vedenou generálem Harmonem. Zvláštní pozornost věnují výchově a přípravě velitelských kádří. 39 219 důstojníků prošlo od skončení války různými školami a kursy. Na 25 vojenských školách, 4 akademích a 15 učilištích je současně připravováno kolem 7000 důstojníků. Od roku 1951 jsou kromě toho odesíláni důstojníci na studium do USA a do západního Německa. Velká část důstojníků-vlastenců byla ze »zdravotních« důvodů propuštěna a místo nich byli přijati důstojníci, kteří sloužili v bývalé královské armádě nebo v bandách Draže Mihajloviče a Paveliče. V poslední době se provádí nábor důstojníků z reálných šovinistických srbských elementů. Tak v generálním štábu je jen 5% a mezi mladšími důstojníky jen 10% nesrbské národnosti.

I civilní obyvatelstvo je připravováno pro válku. Organizace »Vojenský svaz« provádí brannou a předvojenskou výchovu obyvatelstva.

Hlavní úsilí je však věnováno ideologické převýchově. Reviduje se učení Marxe a Engelse a zavádí se učení o »titovském socialismu«. Jedině revolucí a největším pokračovatelem Marxe je prý Tito. Všichni vojáci jsou vychovávaní ve víře v neporazitelnost americké armády a v nenávisti k SSSR a k zemím lidové demokracie. Politic-

kou práci vykonávají zvláštní komisaři a politická oddělení. Titovští komisaři ovládají mládežnické i stranické organizace. Ze 140 193 členů titovské strany sloužících v armádě je 90 000 ve straně od roku 1948, od vydání resoluce Kominformy o situaci v jugoslávské KS.

I přes fašistický teror, který dnes v Jugoslavii vládne, přece zdravé jádro národa nenávidí Tita a jeho kliku. Organizuje se ilegální práce a ilegální buňky, kolem kterých se soustřeďují praví jugoslávští vlastenci a národovci, příslušníci komunistické strany.

Další článek je věnován názorům turecké armády na obrannou operaci armády.

Turecká armáda má ve své sestavě 2 až 4 armádní sbory, jednu jezdeckou divisi, dvě tankové brigády, motorizovaný dělostřelecký pluk, protitankový pluk, protiletadlový pluk, spojovací pluk, ženijní pluk a automobilní traktorový pluk. V obranné operaci obsazuje tři pásma, která se nazývají »hlavní bojiště«, druhé a třetí bojiště. Před hlavním bojištěm (pásmem) se organizuje předem postavení. Hloubka hlavního bojiště (pásma) je 6 až 8 km. Druhé pásmo se zřizuje 12 až 15 km od předního okraje hlavního pásma a má hloubku 4 až 5 km. Obdobně i třetí pásmo obrany. Celková hloubka pásma obrany armády je 30 až 40 km (bez předem postavení).

Operační sestava armády se člení na první sled (dva armádní sbory), zálohu nebo druhý sled (jeden armádní sbor a jezdecká divise), tankovou zálohu (1 až 2 tankové brigády) a armádní dělostřeleckou skupinu. Pak pojednává autor o přípravě armády k obranné operaci a o úkolech druhů vojsk v obranné operaci.

V části vojensko-vědecký život je zpráva o slavnostním zasedání Vojenské akademie G. S. Rakovského k 35. výročí vzniku Sovětské armády.

(Zpracoval major M. Spišiak)

Obsah 5. čísla bulharského vojenského odborného časopisu »Vojenna mysl«, r. 1953

V úvodníku tohoto čísla je uveřejněn projev ministra národní obrany bulharské lidové demokratické armády generál-plukovníka Pančevského k 1. květnu 1953.

Plukovník Grigorov rozbírá otázky významu čestných soudů na základě dosa-
vadní praxe.

V odborné části tohoto čísla je nejvýznamnější článek podplukovníka Danilova »Průzkum bojem«, v němž jsou hlavní myšlenky:

Otázky organizace, plánování a provedení průzkumu bojem jsou velice rozsáhlé a důležité. Autor zdůrazňuje, že se průzkum bojem provádí za každé situa-

ce a v každém boji. Při ustálené frontě se provádí pěší četou nebo rotou a před útokem pěšími prapory prvního sledu. Za boje se pak provádí nepřetržitě všemi druhy vojsk. Dále si všimneme otázek průzkumu bojem, provedeného před útokem prapory prvního sledu.

Cílem tohoto průzkumu je ověřit si všechny zprávy dosud získané jinými druhy průzkumu, získat zajatce a dokumenty, zmocnit se důležitých operních bodů na předním okraji nepřátelské obrany, přesvědčit se, zda nepřítel neopustil zaujaté postavení.

Průzkum se provádí buď v předvečer útoku nebo v den zahájení útoku. Volba doby jeho provedení závisí na cílech průzkumu. Provést průzkum bojem před svítáním bude účelné tehdy, když jeho cílem je přesvědčit se, zda nepřítel neopustil své postavení. Nutno ho však plánovat tak, aby skončil za světla, aby se při jeho úspěchu mohlo ho využít hlavními silami jednotky. Když jeho cílem je ověřit si zprávy získané jinými druhy průzkumu, bude proveden za světla.

Průzkum bojem prapory prvního sledu se provádí na široké frontě, aby byl u nepřítel vyvolán dojem, že jde o útok. Jen při této metodě jeho provedení odhalí nepřítel svůj palebný systém a umístění bližších záloh.

Průzkum se plánuje na stupni armády. Dosáhly-li prapory provádějící průzkum bojem úspěchu, musí být jednotky ve východišti útoku připraveny ho využít a vyrazit k útoku. Proto je nutné, aby tyto prapory byly od pluků prvních sledů.

V plánu průzkumu musí být předvídané a řešeny tyto otázky:

- cíl a úkoly průzkumu bojem,
- směry útoku praporů a čáry nebo objekty, kterých mají dosáhnout,
- síly a prostředky k provedení průzkumu bojem,
- zahájení a ukončení dělostřeleckého přepadu,
- čáry, kde budou položeny dýmové clony,
- činnost jednotek, které se nezúčastní průzkumu bojem.

Podle plánu vydává štáb armády nařazení divisím k provedení průzkumu bojem. Průzkum bojem vedou osobně veliteli divisí.

Jakmile dostane velitel divise nařízení velitele armády, vydá pokyny k provedení průzkumu bojem a k zpracování plánu.

Plán má dvě podstatné části: přípravu průzkumu bojem a provedení průzkumu.

Velitel divise osobně určí, který prapor se zúčastní této akce, posilové prostředky a velitele odpovědného za přípravu.

Prapor může být posílen 1 až 2 tankovými rotami, baterií dělostřelectva, družstvem až četou průzkumníků, ženijním družstvem až četou a asi chemickým družstvem. Podporován může být 1 až 2 dělostřeleckými oddíly a někdy i letectvem.

V přípravném období provede velitel divise osobně velitelský průzkum a na základě výsledků velitelského průzkumu stanoví:

- východiště útoku praporu a pokyny k jeho vybudování,
- jak a dokdy zhustit síť pozorovatelů,
- prostory palebných postavení dělostřelectva a děl pro přímou střelbu, (neprovádí-li se průzkum bojem přímo před dělostřeleckou přípravou),
- dobu a pořadí zaujetí východiště útoku praporem a posilovými prostředky,
- kde, kdy, kolik a jaké průchody vytvořit v nepřátelských minových polích,
- kde položit dýmové clony a které nepřátelské pozorovatelné oslepit,
- způsob provedení dělostřeleckého přepadu,
- úkol praporu, úsek a směr útoku, prostor, který má ovládnout,
- součinnost praporu s posilovými a podpůrnými prostředky,
- činnost ostatních útvarů divise na křídlech útočícího praporu a v celém pásmu divise,
- jaká palebná podpora a pomoc živou silou bude praporu v čas potřeby poskytnuta,
- činnost praporu po splnění úkolu.

Průzkum bojem začíná mohutným 10minutovým dělostřeleckým přepadem a někdy i krátkou (20 až 30min.) dělostřeleckou přípravou. Od zahájení dělostřelecké palby sleduje velitel divise ze své pozorovatelné s důstojníky štábu divise činnost nepřítel. K pozorování nutno použít i důstojníků ostatních druhů vojsk, hlavně dělostřelectva, tankového a mechanizovaného a ženijního vojska. Náčelník zpravodajského oddělení po doplnění sítě pozorovatelů průzkumníky sám vede pozorování a upřesňuje všechny získávané zprávy.

Činnost praporu se v ničem neliší od normálního útoku. Do bojové sestavy praporu se včleňuje družstvo až četa průzkumníků, kteří vytvoří skupiny postupující pravidla na křídlech útočícího praporu s úkolem zmocnit se zajatců, bojových a jiných dokumentů, bojové

techniky a dopravit je k vlastním jednotkám.

Kromě toho se organizují pohyblivé pozorovatelné. Jejich úkolem je upřesnit palebná postavení nepřátelských těžkých zbraní a dělostřelectva, ráz ženiijního vybudování obrany, protitankové obrany atd.

Při vyrazení praporu je nutno v celém pásmu divise zesílit palebnou činnost, která vyvolá dojem všeobecného útoku. Tak nepřítel odkryje svůj palebný systém a bojovou sestavu.

Narazí-li prapor na silný nepřátelský odpor, zajistí dobytý terén a plní úkol, který mu byl velitelem divise stanoven. Zprávy, které byly průzkumem získány, ihned se vyhodnotí, zevšeobecňují a hlásí nadřízenému štábu. Podle získaných zpráv se provedou úpravy v uspořádání dělostřelecké přípravy a upřesní se cíle pro děla pro přímou střelbu.

Když pěší prapor narazí jen na slabý odpor nepřítel, a rychle postupuje do hloubky jeho obrany, musí být útvary divise pohotovosti zahájit na krátký rozkaz všeobecný útok. Toto rozhodnutí velitele divise musí být schváleno velitelem armádního sboru. Dělostřelecký útok se provede podle konkrétně vzniklé situace.

Většinou převládající názor, jako by organizace průzkumu bojem byla věcí náčelníka zpravodajského oddělení, je nesprávný. Náčelník zpravodajského oddělení plní hlavně tyto úkoly: organizuje a vede pozorování, organizuje a kontroluje přípravu průzkumných jednotek a pohyblivých pozorovatelů zařazených do bojové sestavy praporu.

Úspěch průzkumu bojem je podmíněn jeho skrytou přípravou a nenadálým provedením.

Podplukovník Petkov, Odrazení silného tankového protiútku z útoku pěší divise.

Autor podrobně rozbírá bojové možnosti pěší divise při odrazení protiútku nepřátelské obrněné divise a dochází k závěru, že pěší divise je schopna svými organickými a posilovacími prostředky odrazit protiútok více než 300 tanků. Dopouští se však chyby v tom, že kalkuluje s nutností zničit jen 50% nepřátelských tanků, aby byl jejich protiútok zastaven. Za boje v taktické hloubce disponuje však pěší divise takovými prostředky, že při jejich dovedném použití je schopna nejen nepřátelský protiútok zastavit, ale částí sil pokračovat v útoku.

K odrazení silného tankového protiútku musí divise přejít spěšně do obrany. Hloubka obrany dosahuje asi 3 km. Organizace obrany musí být provedena za ztížených podmínek v krátké době. Na základě rozkazu velitele armádního sboru organizuje osobně velitel divise přechod do obrany. Hlavní důraz nutno položit na vytvoření silné, hluboké a neprekonatelné protitankové obrany. K tomu účelu nutno použít většiny tanků a samohybných děl a hlavně dělostřelectva všech ráží. Pro dělostřelectvo musí platit zásada, že se všechny baterie připraví k vedení boje s proniklými tanky přímou střelbou.

Boj pěší divise musí být podporován letectvem a sladěn s činností sousedů.

Podplukovník M. Georgiev, Organizace a plánování ženiijních zátarasů v operační hloubce v obranné operaci.

Ženiijní úprava terénu je jednou z rozhodujících podmínek úspěchu obranné operace armády. Ženiijní záтары se budují jak v taktické, tak i v operační hloubce pásma obrany armády. Plánování ženiijních zátarasů v operační hloubce je součástí celkového plánu ženiijního zabezpečení obrany.

K plánování zátarasů v operační hloubce nebo zátarasů operačního významu vůbec nutno přistupovat tvůrčím způsobem. Z plánu, který může být vypracován různým způsobem, musí vyplývat, kde, na jaké šířce a jakou hustotou mají být záтары zřízeny, na kterých komunikacích je jen připravit a které objekty operačního významu připravit k zničení. Zaujímá-li se obrana na neustálé frontě a plánování zátarasů v operační hloubce není možné provést včas, jsou podřízené jednotky a štáby povinny samostatně a iniciativně ve smyslu směrnic velitele armády samy napláňovat a připravit záтары, které se pak podle vývoje situace doplňují.

Ženiijní náčelníci vyšších jednotek, štáby ženiijních útvarů a jednotek jsou povinni organizovat a udržovat pohotovostní službu hlavně na přechodech minových polí a u objektů, které mají být zničeny. To vyžaduje značného počtu ženiistů, kterých pak nebude moci být použito k jiným pracím.

Číslo je zakončeno článkem o organizaci výsadkové divise americké armády a jejím bojovém použití.

Obsah 6. čísla bulharského vojenského odborného časopisu „Vojenna mysli“

Úvodník: Usnesení XIX. sjezdu KSSS a úkoly naší vojenské vědecké práce.
Plukovník Stojanov St., Volba směru hlavního úderu.
Plukovník Dobrev Chr., Základní otázky plánování soudobé operace.
Plukovník Golanov N., Zvláštnosti organizace a vedení obrany mořského břehu pozemními vojsky.
Vojensko-vědecký život, Vědecká konference ve Vojensko-politické akademii.

Z náplně tohoto čísla seznámíme čtenáře Vojenské mysli podrobněji s obsahem článku plukovníka Stojanova, pojednávajícího o volbě směru hlavního úderu.

Soudobá obrana je vedena zpravidla na souvislých frontách a za zvýšené manévrovosti vojsk. I na vedlejších směrech mívá velkou taktickou a operační hustotu a velkou hloubku, co se týče ženijních opatření a též uskupení vojsk.

Obranná činnost vojsk rozmístěných v taktické a operační hloubce obrany a všechna obranná opatření mající za cíl zpevnění obrany představují jednotný systém operační obrany, která v rámci armády má hloubku od 35 do 50 km a v rámci frontu do 100 až 150 km a někdy i více.

Když k této hloubce obrany přidáme jednu z jejích významných vlastností — manévrovost, stává se úplně jasné, kolik sil a prostředků, organizačních a velitelských schopností je třeba, aby se připravil a uskutečnil průlom takové obrany.

Soudobá ofenziva musí být schopna působit současně do celé hloubky obrany, aby rozbila spojení mezi jednotlivými elementy, zvláště na směru hlavního úderu, aby paralysovala systém velení a zásobování a demoralisovala jeho živou sílu. To vyžaduje, aby proti manévrovosti obrany bylo postaveno vysoké tempo soustředění sil a prostředků na směru hlavního úderu a ještě vyšší tempo při jeho provádění.

Zvláště velký význam pro úspěch průlomu soudobé, hluboce členěné obrany má správná volba směru hlavního úderu.

Při posuzování občanské války v r. 1923 J. V. Stalin píše: „...stanovit směr hlavního úderu — znamená rozhodnout o rázu operací pro celé období války, a to znamená i rozhodnout z 9/10 osud války.“

V stati »K otázce strategie a taktiky ruských komunistů« J. V. Stalin říká: »Strategický plán — to je plán organizace rozhodujícího úderu v tom směru, v kterém úder nejpravděpodobněji může dát maximum výsledků.«

Jak máme chápat termín hlavní úder a směr hlavního úderu?

Hlavní úder je úder hlavního uskupení daného operačního uskupení, vyšší jednotky nebo útvaru, který má rozhodující význam pro rozbití hlavních sil nepřítele v daném směru nebo v daném prostoru.

Směr hlavního úderu je pásmo terénu, v jehož hranicích se rozvíjí hlavní úder, t. j. směr, na kterém se rozvíjí útok hlavního uskupení operačního uskupení vyšší jednotky nebo útvaru.

Nejdůležitější podmínky — taktické a operační, kterým má odpovídat směr hlavního úderu, jsou tyto:

- musí dát možnost skrytého soustředění sil a prostředků určených pro průlom,
- musí dát možnost činnosti pěchoty, dělostřelectvu a tankům jak v taktické, tak i v operační hloubce nepřátelské obrany,
- musí dát možnost údernému uskupení, aby vyšlo na křídlo a do týlu nepřátelského uskupení a zničilo je,
- aby probíhal nejslabšími a nejcitlivějšími místy a prostory nepřátelské obrany, co se týče jejího ženijního vybudování a palebného systému, ale i úpornosti vojsk a jejich morálně politického ducha,
- musí dát možnost udržovat nepřetržitou součinnost mezi částmi bojové sestavy nebo operační sestavy v celé hloubce boje a operace,
- ve zvoleném pásmu musí být dobře rozvinuta komunikační síť pro soustředění, rozvinutí a činnost vojsk, pro přísun a odsun v době přípravy i v průběhu vývoje boje a operace.

Pro útok pěchoty musí směr hlavního úderu odpovídat těmto podmínkám:

- musí dávat možnost skrytého soustředění a rozvinutí bojové sestavy jednotek prvního sledu ve východišti útoku,
- musí dávat možnost rozmístit jednotky ve východišti přímo proti objektům útoku,

- musí umožnit rychlé zdolání terénu od východiště útoku do zjištěných cílů v prvním a v dalších zákopech obrany,
- musí umožnit skryté rozmístění druhého a dalších sledů útvarů a vyšších jednotek.

Pro dělostřelectvo musí směr hlavního úderu zabezpečit:

- výhody skrytého rozvinutí dělostřelectva na 4 až 5 km od předního okraje obrany a dostatečnou kapacitu prostoru palebných postavení,
- dobré pozorovací podmínky nejenom na přední okraj obrany, ale i do její blízké hloubky,
- palebná postavení pro nepřímou střelbu pro dělostřelectvo a minomety umožňující vést nejen čelní, ale i boční palbu na zákopy nepřítele,
- dobré podmínky pro volbu palebných postavení děl pro přímou střelbu (dobré pozorování, ale i skryté přístupy k palebnému postavení) ne z větší vzdálenosti než 500 až 1000 m od nepřítele a co možná pro vedení boční palby,
- možnost rychlého manévru dělostřelectva k podpoře pěchoty a tanků v hloubce obrany nepřítele.

S hlediska použití tanků musí směr hlavního úderu odpovídat těmto podmínkám:

- umožnit skryté rozmístění tanků ve vyčkávacím postavení a ve východišti a vhodné podmínky pro přesun tanků z těchto prostorů a k frontě,
- poskytovat možnost rozvinutí tanků přímé podpory pěchoty ještě ve východišti nebo na čáře rozvinutí,

- obsahovat terén schůdný pro tanky jak na předním okraji, tak i v hloubce obrany nepřítele, dovolující součinnost tanků s pěchotou, dělostřelectvem a letectvem po dobu boje a operace.

Soustředění velkých leteckých sil na směr hlavního úderu vyžaduje:

- dostatečný počet letišť k rozmístění různých druhů letectva: stíhacího na 15 až 40 km, bitevního na 30 až 50 km, bombardovacího na 70 až 150 km od fronty,
- dostatek cest pro přísun zásob potřebných pro letiště a sklady a k zabezpečení manévru po dobu činnosti v hloubce.

Po stránce ženiiní musí směr hlavního úderu zabezpečit:

- minimální rozsah ženiiních prací pro vybudování východiště a minimální spotřebu ženiiních sil a prostředků k zabezpečení vysokého tempa vývoje boje a operace,
- dostatek stavebního materiálu, hlavně dřeva potřebného k ženiinímu vybudování východiště, k budování a úpravě cest, mostů a přeprav.

Velitelské umění záleží v tom, umět se po podrobném zhodnocení všech požadavků a po důkladném zhodnocení situace rozhodnout, kterému požadavku dát přednost.

V závěru ukazuje autor způsoby posuzování podmínek pro volbu směru hlavního úderu na příkladech z občanské války a z Veliké vlastenecké války.

Středorážní protiletadlové dělostřelectvo v bojích na frontě v prostoru řeky Puk Chan

Volný překlad z vojenského odborného časopisu čínské lidové armády

„1. srpen“, čís. 41

Fronta v prostoru řeky Puk Chan je velmi nepřehledná pro hornatý terén dosahující výšky 400 až 1000 m. Jsou tam četné řeky, jako Puk Chan, Tingančuan a Tinčencuan, které činí terén málo schůdný. Nepřítel vybudoval polní letiště v prostorech na východ a na západ od hory Fansin.

Do zahájení našeho protiútoků napadalo naše jednotky nepřátelské letectvo i dělostřelectvo. Ve dne kontrolovalo přísunové cesty nepřátelské letectvo a v noci byly tyto cesty pod palbou dělo-

střelectva. Po zahájení našeho útoku vyhledávaly nepřátelské letouny určené k řízení střelby dělostřelectva a chráněné stíhači naše palebná postavení v horách a řídily na ně palbu dělostřelectva. Počet těchto letů byl velmi značný. Taktika nepřátelského letectva se při tom často měnila.

Některé poznatky z dvouměsíčních bojů

I pod úderem našich zbraní obnovoval nepřítel svou činnost a zejména dalekosné dělostřelectvo stále kontrolovalo

hloubku naší obrany za nepřátelských protiútoků, protože mělo určitý počet pozemních i námořních letounů určených jen pro průzkum.

Proto byla úkolem našeho pluku středorážního protiletadlového dělostřelectva ochrana vzdušného prostoru sboru a hlavně prostorů sborových a divisních dělostřeleckých skupin. Malorážní protiletadlové dělostřelectvo mělo úkol obrany plukovních dělostřeleckých skupin a částí divisních dělostřeleckých skupin. Protiletadlové dělostřelectvo napadalo skupiny stíhačů, lehkých a středních bombardérů bombardujících za horizontálního letu. Ve výhodných terénních podmínkách chránilo naše protiletadlové dělostřelectvo pěchotu obsazující nové posice a bojovalo s jednotlivými střemhlav útočícími stíhacími letouny.

Hlavním úkolem středorážního protiletadlového dělostřelectva je plnit daný úkol a vedlejším úkolem je ochrana vzdušného prostoru. Je nevýhodné volit palebná postavení protiletadlového dělostřelectva společně s jinými polními zbraněmi. Nepřátelský pozorovací letoun k řízení střelby dělostřelectva může z výšky 3000 až 5000 m zjistit palebná postavení našeho dělostřelectva a přímo nad našimi posicemi řídit dělostřeleckou palbu. V tom případě je naše pozorování značně ztíženo, akční radius značně omezen, neboť protiletadlové dělostřelectvo bude moci střilet jen na letouny útočící střemhlav. Proto je výhodnější volit palebná postavení protiletadlového dělostřelectva ve vzdálenosti 2 až 3 km od postavení našich polních zbraní.

Na počátku našeho protiútku žádala pěchota silnou podporu polních zbraní a též středorážního protiletadlového dělostřelectva. Aby středorážní protiletadlové dělostřelectvo bylo schopno v nutných případech střilet na přední okraj nepřátelské fronty, je účelné volit palebná postavení protiletadlového dělostřelectva v horských dolinách umožňujících rychlé přemístění vpřed nebo vzad. Je třeba budovat několik záložních paleb-

ných postavení ve výhodném terénu, vzdálených od důležitých objektů a tím se nevydávat v nebezpečí bombardování.

Odražený nepřítel připravuje zpravidla nový útok. Proto je bezpodmínečně nutno přeorganizovat protiletadlovou obranu a zajistit ji ve směru očekávaného útoku nepřátelského letectva. Po skončení boje ihned provést přemístění.

Pluk středorážního protiletadlového dělostřelectva může podle dané situace buď provést včasné rozmístění nebo soustředění zbraní, o čemž musí být nadřízené orgány včas informovány.

Jestliže naše pěchota rozvíjí úspěšné útok a podpůrné zbraně se přemisťují, zesílí nepřátelské letectvo svoji činnost a proto i naše protiletadlové dělostřelectvo musí neustále bojovat a chránit polní zbraně při přemisťování a také dopravu střeliva a materiálu. Podle vývoje situace nutno organizovat přemístění protiletadlového dělostřelectva a to nejvýhodněji po sledech. Při manévru je třeba přesně znát budoucí úkoly sboru a divise, prostory palebných postavení a dobře se seznámit se situací. Na základě těchto poznatků je třeba již předem budovat nová postavení protiletadlového dělostřelectva a též jejich ochranu.

Velkou pozornost je třeba věnovat komunikacím, které, i když jsou schopné pro přepravu polních zbraní, nevyhovují vždy protiletadlovému dělostřelectvu a musí být dodatečně upravovány.

Aby byla zabezpečena dobrá součinnost s polním dělostřelectvem a s jinými polními zbraněmi, musí být bezpodmínečně vypracován společný plán boje. Středorážní protiletadlové dělostřelectvo musí znát přesně prostory palebných postavení dělostřelectva i dobu střelby. Polní dělostřelectvo naopak musí znát postavení protiletadlového dělostřelectva, protože toto dělostřelectvo může být napadeno palbou nepřátelského dělostřelectva. V těchto případech musí naše dělostřelecké skupiny toto nepřátelské dělostřelectvo umlčet.

Vydává MNO. Řídí redakční rada: Jaroslav Dočkal, Jaroslav Kučera, Václav Voneš, Josef Haman, Jaromír Vyhnaněk, Zdeněk Malý, František Houra, Ján Lipový, Eduard Ureš, Josef Slabý, Ing. Jan Bělohoubek, Jaroslav Hruška, Karel Pavelka (redaktor).

Adresa redakce: Redakce časopisu „Vojenská mysl“ Praha, pošt. úřad 190, poštovní příhrádka 19120/T. — Vydává MNO v Našem vojsku, vydavatelství, n. p., Praha. —

Tiskne Naše vojsko, tiskárna, n. p. — V roce 1954 vyjde šest čísel.

Časopis nelze předplácet, přiděluje se jen služebně.